

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 37/2021-36

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky spoločnosti **EXPERTA, s. r. o.**, Daniela Dlabača 13, Žilina, IČO 36 395 811, právne zastúpenej advokátskou kanceláriou Hronček & Partners, s. r. o., Kálov 1, Žilina, IČO 47 248 327, v mene ktorej koná advokát JUDr. Róbert Hronček, proti uzneseniu Okresného súdu Žilina č. k. 6 C 260/2002-1150 z 21. októbra 2020 takto

r o z h o d o l :

1. Uznesením Okresného súdu Žilina č. k. 6 C 260/2002-1150 z 21. októbra 2020 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1, základné právo podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Uznesenie Okresného súdu Žilina č. k. 6 C 260/2002-1150 z 21. októbra 2020 **z r u š u j e a v e c v r a c i a** Okresnému súdu Žilina na ďalšie konanie.
3. Okresný súd Žilina **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy konania v sume **680,74 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 22. decembra 2020 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1, základného práva vyjadriť sa k vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto nálezu. Sťažovateľka navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie.

Ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 37/2021 z 28. januára 2021 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľky v celom rozsahu.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka bola v konaní sp. zn. 6 C 260/2002 vedenom na Okresnom súde Žilina (ďalej len „okresný súd“) o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len „BSM“) uznesením okresného súdu č. k. 6 C 260/2002-202 z 30. októbra 2006 ustanovená ako znalecká organizácia, ktorej úlohou bolo ocenenie majetku patriaceho do BSM. Sťažovateľka poukázala na zložitosť znaleckej úlohy z dôvodu rozsahu majetku a zároveň z dôvodu, že znalci mali za úlohu pri oceňovaní vychádzať zo stavu k 10. novembru 1999. V ústavnej sťažnosti sťažovateľka dôrazne poukazovala na rozsah a štruktúru majetku, komplikovaný stav (niektoré nehnuteľnosti v čase znaleckého skúmania neexistovali), ako aj na neochotu strán konania poskytnúť potrebnú súčinnosť. Zároveň uviedla, že v priebehu konania síce boli vypracované doplnenia znaleckých posudkov (celkom bolo znaleckých posudkov 26), avšak výlučne z dôvodu aktualizácie, keďže konanie v merite veci trvalo dlhší čas.

3. Konanie vo veci samej bolo napokon zastavené. Nárok na znalečné bol sťažovateľke priznaný rozhodnutím vyššieho súdneho úradníka v zmysle vyúčtovania, teda v plnej výške 7 982,92 eur. Na základe podaných odvolaní (v zmysle vtedy platného Občianskeho súdneho poriadku) zo strany žalobkyne aj žalovaného okresný súd rozhodol napadnutým uznesením tak, že sťažovateľke bolo znalečné priznané v sume 1 909,70 eur.

Z napadnutého uznesenia vyplýva, že sudkyňa zmenila výšku znalečného na podklade podaných odvolaní a po opätovnom preskúmaní, pričom konštatovala, že znalecký posudok a jeho doplnenia *„nie sú na takej kvalitatívnej úrovni, v akom rozsahu jej súd priznal znalečné z hľadiska rozsahu prác, ktoré bolo potrebné vynaložiť na jeho spracovanie, ako aj s prihliadnutím na zložitosť znaleckej úlohy. Navyše znalecká organizácia nepodala dostatočne presvedčivé vysvetlenie k znaleckým posudkom, resp. ich následným doplneniam ani na pojednávaní...“*.

II. Argumentácia sťažovateľky

4. Sťažovateľka uviedla, že o stave konania sa dozvedela až z vyjadrenia (č. k. 1 SprS 272/2020 z 28. augusta 2020), ktorým okresný súd reagoval na sťažnosť sťažovateľky na prietahy pri rozhodovaní a vyplácaní znalečného vo viacerých konaniach vedených okresným súdom. V teraz prejednávanej veci bolo sťažovateľke oznámené, že proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka boli „*podané odvolania*“. Sťažovateľka v tejto súvislosti namietala, že podané odvolania, na základe ktorých bolo prijaté napadnuté uznesenie vydané zásadne v jej neprospech, jej neboli doručené, a teda sťažovateľka sa nemala možnosť k nim vyjadriť.

5. Ako ďalšiu námietku sťažovateľka uviedla, že okresný súd *«sa pri rozhodovaní o nároku žiadateľa plne priklonil k názorom odvolateľov a svojvoľne bez opory v samotnom spise spochybnil správnosť, úplnosť a odbornosť znaleckých posudkov a svojvoľne a bez relevantného odôvodnenia stanovil „vyhovujúci rozsah prác“, ktorý podľa názoru súdu mal byť „primeraný“»*. Sťažovateľka považuje napadnuté uznesenie za arbitrárne, nepreskúmateľné a nedostatočne odôvodnené, pričom opakovane zdôraznila, že napadnuté uznesenie vydala sudkyňa, ktorá samotnú vec neprejednávala (v danej veci došlo k personálnej zmene sudcu).

III. Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľky

III.1. Vyjadrenie okresného súdu:

6. Okresný súd k ústavnej sťažnosti uviedol, že zákonná sudkyňa zmenila rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka, aplikujúc zákon č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, podľa ktorého je možné znížiť tarifnú odmenu znalca v prípade, ak je znalecký úkon vykonaný neúčelne alebo nekvalitne. Zákonná sudkyňa pritom vychádzala z obsahu spisu, akcentujúc zápisnicu z pojednávania, na ktorom boli vypočúvaní znalci, ktorí vykonávali znalecké úkony. Zákonná sudkyňa sa nestotožnila ani s námietkami sťažovateľky o nedostatočnom odôvodnení napadnutého uznesenia.

K námietke, že sťažovateľka nemala možnosť vyjadriť sa k podaným odvolaniam, okresný súd poukázal na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva [ďalej aj „ESLP“ (rozsudok vo veci Trančíková proti Slovenskej republike z 13. 1. 2015)], v rámci ktorej sa ESLP zaoberal aj opodstatnenosťou námietky nemožnosti vyjadriť sa k vyjadreniu protistrany v rámci odvolacieho konania. Európsky súd pre ľudské práva dospel k záveru, že aj keď vyjadrenie k odvolaniu neobsahuje žiadne nové skutočnosti alebo argumenty, ku ktorým by sa procesná strana už nebola vyjadrila v predchádzajúcom priebehu konania, prípadne ide o vyjadrenie nemajúce vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu, musí byť druhému účastníkovi daná možnosť oboznámiť sa s ním, ak bolo formulované ako právna a skutková argumentácia. Je však potrebné zároveň

zohľadniť charakter konania pri rozhodovaní o trovách konania, prípadne pri rozhodovaní o znalečnom, svedočnom.

Okresný súd, poukazujúc na čl. 9 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) charakterizujúci princíp kontradiktórnosti, zdôraznil, že znalec nemá postavenie procesnej strany a je na úvahe súdu (vzhľadom na to, že z právnej úpravy taká povinnosť súdu explicitne nevyplýva), či poskytne možnosť znalcovi vyjadriť sa k uplatneným opravným prostriedkom proti rozhodnutiu o výške znalečného pri rešpektovaní práva každého na poskytnutie súdnej ochrany.

III.2. Replika sťažovateľky:

7. Sťažovateľka vo vzťahu k tvrdeniu zákonnej sudkyne o dostatočnom odôvodnení napadnutého uznesenia uviedla, že *„Vzhľadom na otázku, ktorá sa v tomto prípade riešila, t. j. kvalita plnenia znaleckej organizácie - ak mal sudca za to, že práca znaleckej organizácie nebola vykonaná v požadovanej kvalite, mal minimálne dať znaleckej organizácii možnosť sa k tomuto vyjadriť. Z odkazovanej zápisnice z pojednávania zo dňa 24.6.2016 nijako nevyplýva, že by znalci znaleckej organizácie nevypracovali znalecké posudky správne. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia naďalej považujeme za nedostačujúce.“*.

8. Sťažovateľka v tejto súvislosti opäť poukázala na náročnosť a rozsah znaleckej úlohy a uviedla: *«Znalci vychádzali z dostupných informácií a podkladov, ktoré sa tiež v priebehu konania vo veci samej menili a doplňali. Rovnako tak sa menili aj požiadavky strán na oceňovanie. Každá procesná strana konania vo veci samej tlačila na to, aby ocenenie bolo vykonané v jej prospech... Aj naďalej trváme na tom, že doplnenia znaleckých posudkov neboli ich „opravou“, ale aktualizáciou znaleckých posudkov v čase, t. j. posúdenie a vyčíslenie hodnoty všetkých vecí – predmetu ocenenia, sa muselo vykonávať vždy nanovo. Preto nemôže obstať názor konajúceho sudcu, ktorý vydal napadnuté rozhodnutie, že splnenie určitej úlohy, ktorú ani sám priamo nežadával, malo trvať iný počet hodín, než znalec vyúčtoval, že trvalo.»*

9. V súvislosti s právom vyjadriť sa k podaným odvolaniam sťažovateľka uviedla, že síce vo veci samej (vyporiadanie BSM) nemá postavenie procesnej strany, to však neplatí pre časť konania, keď sa osobitne koná o nároku znalca. V tejto súvislosti sťažovateľka uviedla: *„Znalec predsa v tomto konaní uplatňuje svoje majetkové práva, právo na odmenu za svoju prácu, ktoré má na základe zákona. Tak ako majú strany konania vo veci samej právo napadnúť rozhodnutie súdu o výške nároku na znalečné (ktoré aj uplatnili voči rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka), tak by mal mať aj znalec (proti ktorého nároku námietky smerovali) právo tento svoj nárok oproti takýmto námietkam obhájiť, resp. námietky spochybníť a pochybnosti vyvrátiť, čo však v tomto prípade nebolo umožnené.“*

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

10. Podstata námietok sťažovateľky v súvislosti s namietaným porušením základného práva na súdnu ochranu, základného práva vyjadriť sa k vykonávaným dôkazom a práva na spravodlivé súdne konanie je založená jednak na tvrdení o nezákonnosti, svojvoľnosti a neodôvodnenosti napadnutého uznesenia a jednak na porušení princípu kontradiktórnosti, keď sťažovateľka nemala možnosť vyjadriť sa k podaným odvolaniam v časti konania o jej prináležiacom nároku na znalečné.

11. Ústavný súd vo svojej judikatúre už viackrát zdôraznil, že vo veciach, ktoré patria do právomoci všeobecných súdov, nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, IV. ÚS 339/2013). Ústavný súd je oprávnený preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím, došlo k porušeniu základného práva alebo slobody.

12. Ústavný súd považuje rozhodovanie všeobecného súdu o trovách konania za integrálnu súčasť civilného procesu a zásadnú výsadu všeobecného súdu. Ústavný súd rozhodnutia o trovách konania meritorne preskúmava iba celkom výnimočne, a to v prípadoch, ak samotné rozhodnutie všeobecného súdu je takým excesom z požiadaviek kladených na spravodlivý proces alebo ide o také extrémne vybočenie z princípu spravodlivosti, že je spôsobilé zasiahnuť do ústavnoprávnej roviny, a teda i do práv účastníka konania, ktorý podal ústavnému súdu sťažnosť.

13. Pokiaľ ide o námietky porušenia princípu kontradiktórnosti konania, ústavný súd konštatuje, že nebolo medzi účastníkmi konania sporné, že sťažovateľke neboli doručené odvolania účastníkov konania proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka.

14. V teoretickej rovine je možné uviesť, že z judikatúry ESLP vyplýva, že princíp rovnosti zbraní znamená, aby každej procesnej strane bola daná primeraná možnosť predniesť svoju záležitosť za podmienok, ktoré ju nestavajú do podstatne nevýhodnejšej situácie, než v ktorej je protistrana. Právo na kontradiktórne konanie znamená, že procesné strany musia dostať príležitosť nielen predložiť všetky dôkazy potrebné na to, aby ich návrh uspel, ale i zoznámiť sa so všetkými ďalšími dôkazmi a pripomienkami, ktoré boli predložené s cieľom ovplyvniť rozhodnutie súdu, a vyjadriť sa k nim (rozsudok ESLP zo 4. 6. 2002 vo veci Komanický proti Slovenskej republike, body 45 a 46, rozsudok ESLP z 13. 1. 2015 vo veci Trančíková proti Slovenskej republike).

Inými slovami, z princípu kontradiktórnosti konania vyplýva, že samotný účastník konania musí mať možnosť posúdiť, či a do akej miery je písomné vyjadrenie odporcu (protistrany v súdnom konaní) právne významné, či obsahuje také skutkové a právne dôvody, na ktoré je potrebné z jeho strany reagovať alebo inak je vhodné sa k nemu vyjadriť, v dôsledku čoho je teda len na účastníkovi konania, aby sám posúdil, či určité stanovisko k vyjadreniu protistrany vyžaduje komentár z jeho strany (rozsudok ESLP z 18. 2. 1997 vo veci Niderost-Huber

proti Švajčiarsku, sťažnosť č. 18990/91, body 27 a 29, rozsudok ESĽP z 13. 1. 2015 vo veci Trančíková proti Slovenskej republike) a pritom nezáleží, aký je jeho skutočný účinok na súdne rozhodnutie (rozsudok ESĽP z 31. 5. 2001 vo veci K. S. proti Fínsku, rozsudok ESĽP z 28. 6. 2001 vo veci F. R. proti Švajčiarsku). Inak povedané, požiadavka „kontradiktórnosti konania“ sa v judikatúre ESĽP chápe skôr formálne, t. j. z jej hľadiska v podstate nezáleží alebo len málo záleží na skutočnom obsahu a význame informácie alebo argumentov predložených súdu vrátane ich samotného dopadu na rozhodnutie súdu/orgánu verejnej moci.

15. Vychádzajúc z predmetu rozhodovania v napadnutom konaní (výška znalečného, pozn.), ústavný súd konštatuje, že ESĽP už v minulosti riešil obdobné prípady, kde bolo namietané porušenie zásady kontradiktórnosti z dôvodu, že odvolací súd neposlal odvolanie (v našom právnom poriadku sťažnosť, pozn.) proti výroku o trovách konania protistrane (Beer proti Rakúsku, rozsudok, 6. 2. 2001, č. 30428/96, body 18 – 21, Baumann proti Rakúsku, rozsudok, 7. 1. 2005, č. 76809/01, bod 48), pričom dospel k záveru o porušení tejto zásady a zároveň aj k porušeniu čl. 6 ods. 1 dohovoru.

16. Aj Súdny dvor Európskej únie zdôraznil, že na splnenie požiadaviek spojených s právom na spravodlivé súdne konanie je totiž potrebné, aby sa účastníci konania oboznámili a mali možnosť kontradiktórne sa vyjadriť ku skutkovým, ako aj k právnym okolnostiam, ktoré sú rozhodujúce pre výsledok konania (pozri rozsudok Komisia/Írsko a i. z 2. 12. 2009, C89/08 P, Zb. s. I11245, už citovaný bod 55, ako aj bod 56).

17. Kontradiktórnosť nerozlučne spätá s princípom rovnosti zbraní je univerzálnym právnym princípom platným v celom právnom poriadku, teda aj v občianskom súdnom konaní, a súd každého druhu a inštancie ho musí plne rešpektovať. Dôvodom je fakt, že jednou z jeho hlavných funkcií je oboznámiť účastníka konania so všetkými dokumentmi a dôkazmi, ktoré môžu ovplyvniť rozhodnutie, a poskytnúť mu možnosti sa k nim vyjadriť. Ide predovšetkým o dôkazy, stanoviská a vyjadrenia protistrany v konaní alebo dôkaz, resp. stanovisko nezúčastneného subjektu (znalec, svedok a pod.) či zabezpečené samotným konajúcim orgánom z vlastnej iniciatívy. Tým sa účastníkovi konania garantuje právo byť vypočutý (*audiatur et altera pars*), právo na obhajobu (m. m. III. ÚS 220/2018). Ani podľa ústavného súdu však zásada kontradiktórnosti nemá absolútny charakter, pretože existujú aj výnimky z uvedeného pravidla, kde okolnosti prípadu alebo procesnej situácie vylučujú uplatňovanie tejto zásady (napr. rozhodnutie sp. zn. III. ÚS 481/2012). Ústavný súd aj v inom svojom rozhodnutí konštatoval, že kontradiktórnosť konania nemôže prechádzať do roviny „absolútna“ (rozhodnutie sp. zn. II. ÚS 18/2013).

18. Z ústavnej sťažnosti a napadnutého uznesenia ústavný súd zistil, že okresný súd rozhodol o sťažnostiach smerujúcich proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka bez toho, aby tieto poslal sťažovateľke na vyjadrenie. Napokon uvedený záver ani nebol sporný, keďže okresný súd vo svojom stanovisku uviedol, že také doručovanie nepovažoval za účelné a hospodárne a napokon taká povinnosť súdu nevyplýva ani z právneho predpisu.

19. Ústavný súd po preskúmaní námietok sťažovateľky dospel k záveru, že námietka porušenia princípu kontradiktórnosti a s ňou spätého princípu rovnosti zbraní je opodstatnená, preto v okolnostiach posudzovanej veci dospel k záveru, že napadnutým uznesením okresného súdu došlo k neprípustnému zásahu do základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a základného práva vyjadriť sa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

20. Ústavný súd pri rozhodovaní o tejto sťažnosti vychádzal z už citovanej judikatúry EŠLP a Súdneho dvora Európskej únie, ako aj z vlastnej rozhodovacej činnosti (napr. III. ÚS 147/2020, III. ÚS 109/2020). Za rozhodujúce skutočnosti považoval pritom to, že proti napadnutému uzneseniu okresného súdu nie je prípustný ani riadny, ani mimoriadny opravný prostriedok, teda tento zásah do princípu kontradiktórnosti, ako aj rovnosti zbraní nebolo možné zhojiť v nasledujúcom odvolacom, prípadne dovolacom konaní (m. m. III. ÚS 109/2020, III. ÚS 147/2020), ďalej to, že v dôsledku sťažností bolo pôvodné uznesenie okresného súdu vydané vyšším súdnym úradníkom výrazne zmenené v neprospech sťažovateľky, a tiež to, že ústavný súd nezistil relevantný a zásadný dôvod na to, aby sa v civilnom konaní, ktoré je v zásade kontradiktórne, uplatnila výnimka z tohto princípu v konaní, v ktorom sa rozhoduje o subjektívnych právach a povinnostiach.

Ústavný súd nemohol akceptovať obranu okresného súdu spočívajúcu v argumentácii, že znalec nie je procesnou stranou, ako aj hospodárnosti konania, pretože, vychádzajúc z povahy konania o sťažnosti, nevidel zásadný rozdiel medzi ním a konaním o opravnom prostriedku v rámci Civilného sporového poriadku, kde sa princíp kontradiktórnosti uplatňuje v určitom vymedzenom rozsahu. Skutočnosť, že tento prostriedok nápravy je pomenovaný ako sťažnosť (či odvolanie v čase platnosti Občianskeho súdneho poriadku), berúc do úvahy znenie čl. 9 CSP, ktorý ustanovuje, že strany majú právo oboznámiť sa okrem iného s návrhmi protistrany a vyjadriť k nim svoje stanovisko v rozsahu, ktorý určí zákon, v spojení so skutočnosťou, že Civilný sporový poriadok žiadny rozsah vyjadrenia protistrany v danom prípade nestanovuje, ešte podľa názoru ústavného súdu neznamená, že z ústavnoprávneho hľadiska nemusí byť zabezpečená rovnosť zbraní a kontradiktórnosť v minimálnom rozsahu (v súlade s princípom hospodárnosti konania, pozn.), keďže sa v okolnostiach posudzovanej veci rozhodovalo o rozsahu povinnosti náhrady trov konania, resp. znalečného (obdobne ŠTEVČEK, FICOVÁ, BARICOVÁ, MESIARKINOVÁ, BAJÁNKOVÁ, TOMAŠOVIČ a kol. *Civilný sporový poriadok. Komentár*. Praha : C. H. Beck, 2016. s. 878, 879.).

21. Aj námietku sťažovateľky týkajúcu sa nedostatočného odôvodnenia napadnutého uznesenia ústavný súd vyhodnotil ako dôvodnú. Okresný súd totiž zmenil rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka o výške znalečného s negatívnym dopadom na sťažovateľku (bez toho, aby mohla predniesť protiargumenty), avšak súdom určený „reálny časový fond 115 hod.“ žiadnym spôsobom neodôvodnil.

22. Všeobecný súd poskytujúci ochranu strane konania je povinný poskytnúť ju v požadovanej kvalite, ktorej zodpovedá odôvodnenie rozhodnutia reflektujúce na všetky zásadné otázky. Ide pritom o tie otázky, ktoré majú pre vec zásadný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (napr. rozhodnutia ESĽP vo veci *Georgiadis c. Grécko* z 29. 5. 1997 a vo veci *Higgins c. Francúzsko* z 19. 2. 1998).

23. Z uvedenej citácie vyplýva, že okresný súd sa pri rozhodovaní danej veci neriadil týmito zásadami právneho štátu a uprednostnil formalizmus rozhodovania, ktorý povýšil nad zmysel súdnej ochrany, v rámci ktorej sa sťažovateľka domáhala svojich procesných práv, čo priamo súvisí s poskytovaním súdnej ochrany a čo teda malo za následok porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva podľa čl. 48 ods. 2 a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku rozhodnutia).

V.

Prikázanie vo veci konať a primerané finančné zadost'učinenie

24. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 2 a 3 písm. b) zákona o ústavnom súde ústavný súd zruší rozhodnutie alebo opatrenie, ktorým boli porušené základné práva a slobody sťažovateľa. Ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže vrátiť vec na ďalšie konanie.

25. Vzhľadom na to, že ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1, základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu, bolo pre dovŕšenie ochrany porušených práv potrebné využiť aj právomoc podľa čl. 127 ods. 2 ústavy, resp. podľa § 133 ods. 2 a 3 písm. b) zákona o ústavnom súde, a preto ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie okresného súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie (bod 2 výroku nálezu).

26. Pri rozhodovaní o výške znalečného bude povinnosťou okresného súdu poskytnúť sťažovateľke priestor na vyjadrenie sa k odvolaniam a následne jasne a zrozumiteľne odôvodniť závery, ku ktorým dospel a na ktorých založil svoje rozhodnutie.

27. V ďalšom postupe je okresný súd viazaný právnym názorom ústavného súdu vysloveným v tomto rozhodnutí (§ 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde). Okresný súd je tiež viazaný rozhodnutím o vrátení veci na ďalšie konanie, ktoré je vykonateľné jeho doručením (§ 134 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

28. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ak o to požiadal.

Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, v ústavnej sťažnosti uvedie rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

29. Sťažovateľka požadovala finančné zadosťučinenie v sume 595,10 eur, čo odôvodnila vynaloženými nákladmi na podanie ústavnej sťažnosti. Ústavný súd však finančné zadosťučinenie sťažovateľke nepriznal, pričom vychádzal z toho, že okrem vyslovenia porušenia označených práv sťažovateľky sa v konaní náprava dosiahne najmä zrušením napadnutého uznesenia okresného súdu a vrátením veci na ďalšie konanie (bod 4 výroku tohto rozhodnutia).

VI. Trovy konania

30. Ústavný súd priznal sťažovateľke (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 680,74 eur.

31. Ústavný súd priznal právnenému zástupcovi sťažovateľky náhradu trov konania podľa § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) v rozsahu tarifnej odmeny za tri úkony právnych služieb (dva úkony v roku 2020 – prevzatie a príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti, jeden úkon v roku 2021 – podanie repliky) a režijného paušálu k trom úkonom podľa § 16 ods. 3 vyhlášky. Náhrada za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2020 (2×177 eur) spolu s režijným paušálom ($2 \times 10,62$ eur) zvýšené o 20 % daň z pridanej hodnoty ($2 \times 37,52$ eur), za jeden úkon v roku 2021 (181,17 eur) spolu s režijným paušálom (10,82 eur) zvýšené o 20 % daň z pridanej hodnoty (38,41 eur) predstavuje sumu trov konania 680,74 eur (výrok 3 nálezu).

32. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. apríla 2021

Peter Molnár
predseda senátu